

Blink Nederlands – Jaarplanning, PTO en lessenseries leerjaar 2

Toelichting

Het maken van een **PTO** (Programma van Toetsing en Ontwikkeling of Programma van Toetsing Onderbouw) is wettelijk niet verplicht. Toch maken veel secties Nederlands een jaaroverzicht van leerstof en toetsen – summatief en formatief – voor zichzelf, de schoolleiding, de leerlingen en/of de ouders.

Het PTO hangt nauw samen met de **jaarplanning**: welke lessenseries worden in welke volgorde aangeboden?

Bij het maken van een jaarplanning zijn verschillende factoren van belang:

- Het aantal lesuren per week voor het vak Nederlands.
- Het aantal klassikale uren en aantal zelfstandige uren voor het vak Nederlands.
- De duur van een lesuur, variërend van 40 minuten tot 100 minuten.
- De visie van de school en van de sectie Nederlands op toetsing, lezen, spelling, enzovoort.

Het is onmogelijk om één jaarplanning aan te bieden die voor alle scholen passend is. Daarom adviseren we docenten om zelf met de sectie een jaarplanning en/of PTO te maken, passend bij hun school en hun visie op het vak Nederlands.

Om de sectie hierbij te ondersteunen en te inspireren bieden we drie jaarplanningen (met de mogelijkheden voor formatieve en summatieve toetsing) voor leerjaar 2 aan:

Voorbeeld jaarplanning	Aantal lesuren Nederlands	Blz.
A Standaardroute	2-3 lesuren van 50 minuten per week, waarvan minimaal 2 klassikaal	2
B Minimale route	1-2 lesuren van 50 minuten per week, waarvan minimaal 1 klassikaal	2
C Rijke route	3-4 lesuren van 50 minuten per week, waarvan minimaal 2 klassikaal	3

Voor alle plannings geldt: maak als sectie (en als docent) je eigen keuzes.

Als je voor het eerst met Blink Nederlands werkt, raden we je de Standaardroute (A) aan. Het jaar en de jaren erna kun je gaan spelen met de volgorde van de lessenseries en kun je naar eigen inzicht de vrije ruimte invullen.

Onderaan in dit document staat een beschrijving van alle lessenseries voor leerjaar 2.

A | Jaarplanning leerjaar 2 Standaardroute

(2-3 lesuren van 50 minuten per week, waarvan minimaal 2 klassikaal)

Onderdeel	Afsluiting*
Gefixt	Eindopdracht
Lezen 3	Toets
Schrijven 3	Toets
Grammatica 3	-
Spreken 2 (voorbereiding op Backstage)	Toets
Backstage	Eindopdracht
Fictie 2	Eindopdracht
Harde actie	Eindopdracht
Lezen 4	Toets
Werkwoordspelling (keuze level n.a.v. Schrijven 3)	Toets
Schrijven 4	Eindopdracht
Onrust	Eindopdracht

*Meer cijfers nodig? Gebruik de methode-onafhankelijke referentietoetsen van Blink: Leesvaardigheid 3, Leesvaardigheid 4, Schrijfvaardigheid 2, Taalverzorging 3 en Taalverzorging 4.

Onderaan in dit document staat meer informatie per lessenserie. Dit helpt je bij het maken van keuzes.

B | Jaarplanning leerjaar 2 Minimale route

(1-2 lesuren van 50 minuten per week, waarvan minimaal 1 klassikaal)

NB: als je nog minder lestijd hebt, is ons advies:**doe minimaal Lezen 3 en 4, Schrijven 3 en 4 en twee verhalen.**

Onderdeel	Afsluiting*
Gefixt	Eindopdracht
Lezen 3	Toets
Schrijven 3	Toets
Backstage	Eindopdracht
Werkwoordspelling (keuze level n.a.v. Schrijven 3)	Toets
Lezen 4	Toets
Schrijven 4	Eindopdracht
Onrust	Eindopdracht

*Meer cijfers nodig? Gebruik de methode-onafhankelijke referentietoetsen van Blink: Leesvaardigheid 3, Leesvaardigheid 4, Schrijfvaardigheid 2, Taalverzorging 3 en Taalverzorging 4.

Onderaan in dit document staat meer informatie per lessenserie. Dit helpt je bij het maken van keuzes.

- = lessenserie rond een verhaal
- = lessenserie met focus op een vaardigheid
- = vrije ruimte

C | Jaarplanning leerjaar 2 **Rijke route**

(3-4 lessen van 50 minuten per week, waarvan minimaal 2 klassikaal)

Hieronder zie je het hele aanbod van Blink Nederlands voor leerjaar 2. Daarnaast is er de Blinkotheek met een schat aan rijke teksten: artikelen, boeken en korte verhalen. Maak dus zelf je keuzes en kijk ook wat je in leerjaar 1 hebt gedaan.

Onderdeel	Afsluiting*
Gefixt	Eindopdracht
Lezen 3	Toets
Lezen met de Blinkotheek	-
Schrijven 3	Toets
Grammatica 3	-
Spreken 2 (voorbereiding op Backstage)	Toets
Backstage	Eindopdracht
Fictie 2	Eindopdracht
Werkwoordspelling (keuze level n.a.v. Schrijven 3)	Toets
Harde actie	Eindopdracht
Lezen 4	Toets
Lezen met de Blinkotheek	-
Schrijven 4	Eindopdracht
Grammatica 4	-
Onrust	Eindopdracht
Poëzie/Woordenschat/Fictie extra (indien in klas 1 niet gedaan)	Eindopdracht
Woordkunst	Eindopdracht

*Meer cijfers nodig? Gebruik de methode-onafhankelijke referentietoetsen van Blink: Leesvaardigheid 3, Leesvaardigheid 4, Schrijfvaardigheid 2, Taalverzorging 3 en Taalverzorging 4.

Onderaan in dit document staat meer informatie per lessenserie. Dit helpt je bij het maken van keuzes.

- = lessenserie rond een verhaal
- = lessenserie met focus op een vaardigheid
- = vrije ruimte

Lessenseries van leerjaar 2

Voor uitgebreidere informatie over de lessen en stof die overgeslagen kan worden: zie factsheets bij de algemene documenten van de lessenseries.

Lessenseries leerjaar 2	Soort	Inhoud	Belangrijkste vaardigheden	Aantal lessen	Afsluiting + beoordeling
STARTLES 	Losse les	Voor leerlingen die dit jaar voor het eerst met <i>Blink Nederlands</i> werken. In de startles maken leerlingen kennis met <i>Blink Nederlands</i> .	<ul style="list-style-type: none"> - Lezen (informatie over de methode) - Spreken/gesprekken (gesprek) - Kijken/luisteren (filmpjes) 	1 x 50 min	Geen.
GEFIXT 	Verhaal	In dit verhaal onderzoeken leerlingen de verdwijning van voetbaltrainer Farouk. Om erachter te komen wat er precies is gebeurd, moeten ze gedegen spoorwerk verrichten. <i>Auteur fictie: Eva Burgers</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Lezen (fictie, artikel, nieuwsbericht, online bron) - Schrijven (samenvatting, bericht, script) - Spreken/gesprekken (informatie uitwisselen, filmpje maken) - Kijken/luisteren (filmpjes) 	7 x 50 min.	Eindopdracht: <ul style="list-style-type: none"> - Script voor een scène - Filmpje van het script Beoordelingsmogelijkheden: <ul style="list-style-type: none"> - vermissingsbericht (les 3) - filmscript - filmpje (<u>formulier</u>)
BACKSTAGE 	Verhaal	De leerlingen kruipen in de huid van een bandlid of een muziekdocent omdat er een nieuwe zanger gekozen moet worden. In die rol verdedigen ze hun voorkeur, waarbij een beroep wordt gedaan op hun argumentatievaardigheden. <i>Auteur fictie: Buddy Tegenbosch</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Lezen (fictiefragmenten, e-mail, bericht sociale media, artikel, vertaling) - Schrijven (e-mail, spelling, toon; reactie sociale media, bericht) - Spreken/gesprekken (argument, discussie, lobby, pitch, feedback, debat, discussiespel (vmbo-b)) - Kijken/luisteren (filmpjes, audio) 	9 x 50 min. vmbo-b: 7 x 50 min.	Eindopdracht: <ul style="list-style-type: none"> - debat (vmbo-k t/m vwo) - discussiespel (vmbo-b) Beoordelingsmogelijkheden: <ul style="list-style-type: none"> - debat (<u>formulier</u>) - discussiespel (<u>formulier</u>)
HARDE ACTIE 	Verhaal	In dit verhaal worden de leerlingen meegevoerd in een wereld die ze waarschijnlijk niet kennen, die van het dierenactivisme. Ze gaan op onderzoek uit en halen informatie uit allerlei verschillende soorten bronnen. Beetje bij beetje wordt duidelijk wat er aan de hand is. <i>Auteur fictie: Lydia Rood</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Lezen (scannend lezen, grondig lezen: fictie, blog, instructie, betoog, e-mail, tweet, artikelen, website) - Schrijven (e-mail, ingezonden brief, formulier, verslag, flyer, beoordelingscriteria, overtuigende tekst, samenvatting, spelling) - Spreken/gesprekken (overleg, uitwisselen, verslag, doorvragen, presentatie) - Kijken/luisteren (filmpjes) 	7 x 50 min.	Eindopdracht: <ul style="list-style-type: none"> - een product (filmpje, poster, flyer, bericht op sociale media of eigen keuze). Beoordelingsmogelijkheden: <ul style="list-style-type: none"> - eindproduct (leerlingen bedenken zelf criteria in les 6) - presentatie

Lessenseries leerjaar 2	Soort	Inhoud	Belangrijkste vaardigheden	Aantal lessen	Afsluiting + beoordeling
ONRUST 	Verhaal	De leerlingen maken in dit verhaal kennis met het eiland Welvum en haar inwoners. De komst van een groep vreemdelingen zorgt voor onrust op het eiland. Dit wordt alleen maar erger wanneer er tijdens hun aanwezigheid vreselijke puskoorts uitbreekt. Wiens kant gaan zij kiezen? <i>Auteur fictie: Rom Molemaker</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Lezen (fictiefragmenten, muurkrant, zakelijke brief, reactie, artikel) - Schrijven (zakelijke brief, betoog, reactie, verslag, nieuwsbericht) - Spreken/gesprekken (stelling nemen, klassengesprek, overleg, feedback, presentatie) - Kijken/luisteren (audio, afbeeldingen) 	4 x 50 min.	Eindopdracht: - een betoog (affiche, tekening, strip, brief, interview, gedicht of vorm naar keuze). Beoordelingsmogelijkheden: - eindproduct (formulier) - presentatie
LEZEN 3 	Cursus	Leerlingen krijgen inzicht in hoe ze lezen, welk leestype ze zijn en wat ze kunnen doen om hun leesvaardigheid te verbeteren.	<ul style="list-style-type: none"> - Lezen (grondig lezen en scannend lezen: leestypen, leesuitdaging, signaal- en verwijswoord, strategie, leesinteresse, leesrace 2.0, duo-lezen, hoofdgedachte, relaties tussen tekstdelen) - Schrijven (leesuitdaging, formulier) - Spreken/gesprekken (overleg, klassengesprek, duo-lezen) 	5 x 50 min. 1 x 50 min. (toets)	Beoordelingsmogelijkheid: - afsluitende toets
LEZEN 4 	Cursus	Leerlingen ervaren dat vragen bij een tekst bijdragen aan beter tekstbegrip en een beter zicht op hun eigen leesvaardigheid.	<ul style="list-style-type: none"> - Lezen (grondig en kritisch lezen: tekstopbouw, tekstbegrip, soorten vragen, tekstdoel, hoofdgedachte, signaalwoord, verwijswoord, tekstverband, hoofd- en bijzaak, feit en mening, subjectief en objectief) - Schrijven (samenvatting, formulier) - Spreken/gesprekken (overleg, klassengesprek) - Kijken/luisteren (filmpjes) 	6 x 50 min. 1 x 50 min. (toets)	Beoordelingsmogelijkheid: - afsluitende toets
SCHRIJVEN 3 	Cursus	Leerlingen ontdekken wat hun schrijftalenten zijn en formuleren op basis daarvan hun persoonlijke doelen en uitdagingen.	<ul style="list-style-type: none"> - Lezen (tekstdoel, tekstsoort, publiek, artikel) - Schrijven (kenmerken van een goede tekst, inleiding, toon, publiek, tekstdoel, stappenplan, correcte zinnen, spellingsbewustzijn) - Spreken/gesprekken (voorlezen, toon, feedback, overleg) - Kijken/luisteren (filmpjes) 	5 x 50 min. vmbo-b: 6 x 50 min. 1 x 50 min. (toets)	Beoordelingsmogelijkheden: - afsluitende toets - tekst uit les 4-5 - tekst uit les 4-6 (vmbo-b)
SCHRIJVEN 4 	Cursus	Leerlingen worden uitgedaagd om creatief te denken en te schrijven. Ze spelen met teksten voor een verschillend publiek en krijgen het schrijven beter in de vingers.	<ul style="list-style-type: none"> - Lezen (informatieve teksten, hoofdgedachte, relaties tussen tekstdelen, bedoeling van de schrijver, informatie zoeken en beoordelen) - Schrijven (verhaal, informatieve tekst, stappen bij schrijven, tekstsoort, publiek, lay-out, inleiding en slot, werkwoordspelling) - Spreken/gesprekken (overleg, feedback) - Kijken/luisteren (verhaal) 	6 x 50 min.	Beoordelingsmogelijkheid: - tekst uit les 1-6 (formulier)

Lessenseries leerjaar 2	Soort	Inhoud	Belangrijkste vaardigheden	Aantal lessen	Afsluiting + beoordeling
FICTIE 2 	Cursus	Deze cursus neemt de leerlingen mee op reis. Samen lezen ze de novelle <i>Voorgoed weg</i> en zoeken ze uit wat Rick van plan is en wat zijn beweegredenen zijn. Rick is verdwenen en onvindbaar, maar is hij voorgoed weg? (Rom Molemaker, <i>Voorgoed weg</i>)	<ul style="list-style-type: none"> - Lezen (fictie: novelle lezen, situatie, verwickelingen, hoofdpersoon en zijn beweegredenen, gedicht, open plekken) - Schrijven (formulier) - Spreken/gesprekken (gesprek, presentatie) - Kijken/luisteren (verhaal, songtekst, filmpje) 	6 x 50 min.	Beoordelingsmogelijkheden: <ul style="list-style-type: none"> - eindproduct ('machine') - fictiedossieropdracht (lesdocumenten les 6)
GRAMMATICA 3 	Cursus (vmbo-gt t/m vwo)	3 lessen grammatica met begrippen uit de referentieniveaus 1F en 2F. Leerlingen krijgen inzicht in functies van woordsoorten en zinsdelen. Een klassikale start gevolgd door individueel oefenen op drie niveaus.	<ul style="list-style-type: none"> - Taal (meewerkend voorwerp, bijwoordelijke bepaling, naamwoordelijk gezegde) - Lezen (teksten rond grammaticaal onderwerp) - Schrijven (zinnen rond grammaticaal onderwerp) - Kijken/luisteren (filmpjes) 	3 x 50 min. (flexibel)	Afsluiting: Bij elke les worden de peperopdrachten afgesloten met een of twee toepassingsopdrachten.
GRAMMATICA 4 	Cursus (vmbo-gt t/m vwo)	Leerlingen krijgen inzicht in functies van woordsoorten en zinsdelen. Een klassikale start gevolgd door individueel oefenen op drie niveaus.	<ul style="list-style-type: none"> - Taal (samengestelde zinnen, voegwoorden, bedrijvende en lijdende vorm, voornaamwoord (bezittelijk, persoonlijk, vragend, aanwijzend)) - Lezen (teksten rond grammaticaal onderwerp) - Schrijven (zinnen rond grammaticaal onderwerp) - Kijken/luisteren (filmpjes) 	4 x 50 min. (flexibel)	Afsluiting: Bij elke les worden de peperopdrachten afgesloten met een of twee toepassingsopdrachten.
SPREKEN 2 	Vrije ruimte	Deze cursus is gemaakt in samenwerking met de Stichting Discussiëren Kun Je Leren (DKJL). Aan de hand van spelregels leren de leerlingen beargumenteren en discussiëren en kritisch te kijken naar zichzelf en hun klasgenoten.	<ul style="list-style-type: none"> - Lezen (feit, mening, argument, objectief, subjectief, overtuigen) - Schrijven (argumentatieschema) - Spreken/gesprekken (mening verwoorden, discussie, argumentatie, feedback) - Kijken/luisteren (filmpjes, discussie) 	5 x 50 min.	Beoordelingsmogelijkheid: <ul style="list-style-type: none"> - toets (les 4 en 5; <u>rubric</u>)
WOORDKUNST 	Vrije ruimte	Woordkunstenaar Christopher Blok laat leerlingen beleven wat woordkunst is. Ze worden uitgedaagd om op een creatieve manier rijmschema's en stijlfiguren te verwerken in hun eigen gedicht.	<ul style="list-style-type: none"> - Lezen (rap, gedicht, theorie over stijlfiguren, woordenschat) - Schrijven (gedicht, rap, rijmschema, stijlfiguur, moodboard) - Spreken/gesprekken (gesprek, klassengesprek, voordragen) - Kijken/luisteren (rap, gedicht, filmpjes) 	6 x 50 min.	Afsluiting: Een gedicht schrijven en voordragen

Lessenseries leerjaar 2	Soort	Inhoud	Belangrijkste vaardigheden	Aantal lessen	Afsluiting + beoordeling
SPELLING + APP 	Vrije ruimte	Leerlingen kunnen via deze cursus gericht de onderdelen van spelling oefenen die ze niet voldoende beheersen. Bied alleen de lessen aan die nodig zijn, behandel alleen wat nodig is en laat de leerlingen zo nodig extra oefenen met de app. Koppel spelling altijd aan schrijven.	<ul style="list-style-type: none"> - Taal (klinkerbotsing, lange en korte klanken, van meer woorden één woord maken, wel of geen -n aan het eind van een woord, woorden met en zonder hoofdletters, leestekens bij zinnen, klemtonen en uitspraaktekens, opzoekwoorden) - Kijken/luisteren (filmpjes) 	(flexibel)	Beoordelingsmogelijkheid: - Advies: je kunt de beoordeling van spelling het best koppelen aan een schrijfopdracht.
WW-SPELLING + APP 	Vrije ruimte	Lessen + app werkwoordspelling op 3 niveaus. Leerlingen leren stap voor stap de werkwoordsvormen correct te spellen. De facultatieve lessen kunnen klassikaal gegeven worden; in de app kunnen leerlingen op hun eigen niveau oefenen en de uitleg lezen.	<ul style="list-style-type: none"> - Taal (spelling persoonsvorm tt, persoonsvorm vt, deelwoord; op niveau 1, 2 en 3) - Schrijven (spiekbriefje) 	(flexibel)	Beoordelingsmogelijkheden: - Toets (3 niveaus) - Advies: je kunt de beoordeling van werkwoordspelling het best koppelen aan een schrijfopdracht.
FICTIE EXTRA 	Vrije ruimte	De beste vriendin van Tess, Helena, wordt levenloos op het strand aangetroffen. De familie en de politie zijn in shock: wie zou de 17-jarige Helena hebben willen vermoorden? En waarom? De politie start een onderzoek. Tess begint haar eigen onderzoek. (Eva Burgers, <i>Windkracht 12</i>)	<ul style="list-style-type: none"> - Lezen (fictie: novelle lezen, personages, innerlijk en uiterlijk, relaties, gebeurtenissen, open plekken, open of gesloten einde) - Schrijven (slot van het verhaal) - Spreken/gesprekken (presentatie, gesprek) - Kijken/luisteren (filmpje) 	5 x 50 min.	Beoordelingsmogelijkheid: - schrijfopdracht
POËZIE 	Vrije ruimte	"De achterkant van taal" is de subtitel van deze cursus, die draait om de wereld die achter woorden kan schuilgaan. Leerlingen onderzoeken deze wereld en ontdekken de rijkdom van taal.	<ul style="list-style-type: none"> - Lezen (poëzie, rijm, ritme, humor) - Schrijven (collage, gedicht) - Spreken/gesprekken (discussie, moppen, voordracht, feedback, klassengesprek) - Kijken/luisteren (voordracht) 	8 x 50 min. (flexibel)	Beoordelingsmogelijkheid: - voordracht (les 7/8)
WOORDENSCHAT 	Vrije ruimte	De lessenserie besteedt aandacht aan het belang van woordkennis. Leerlingen leren op verschillende manieren te werken met woorden die ze niet (goed) kennen.	<ul style="list-style-type: none"> - Lezen (moeilijke woorden in teksten; strategie) - Schrijven (woordenschrift, verhaal) - Spreken/gesprekken (gesprek, discussie) 	6 x 50 min. (flexibel)	Beoordelingsmogelijkheid: - toets met eigen woorden (onderdeel van les 6)